

Λ.Κ.

Αριθμός 175/2025

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Β΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Οκτωβρίου 2024, με την εξής σύνθεση: Δημήτριος Εμμανουηλίδης, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Σοφία Βιτάλη, Παναγιώτης Τσούκας, Σύμβουλοι, Δημήτριος Ζιαμπάρας, Παναγιώτης Κιούσης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ευθυμία Ψωίνου.

Για να δικάσει την από 3 Ιουλίου 2020 αίτηση:

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Η ΕΘΝΙΚΗ», που εδρεύει στην Αθήνα (Λ. Συγγρού 103-105), η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Γεώργιο Φουφόπουλο (Α.Μ. 17052), που τον διόρισε με ειδικό πληρεξούσιο,

κατά της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), η οποία παρέστη με τη Μαρία-Θωμάη Μένταλη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αναιρεσείουσα εταιρεία επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ' αριθμ. 1196/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Παναγιώτη Τσούκα.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αναιρεσείουσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναίρεσως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την εκπρόσωπο της αναιρεσίβλητης Αρχής, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 34077348095009070075/2020 e-παράβολο).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η αναίρεση της 1196/2020 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή της αναιρεσείουσας εταιρείας κατά της 4000/11.9.2018 πράξεως του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (Δ.Ε.Δ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.). Με την πράξη αυτή είχε απορριφθεί η 23584/18.4.2018 ενδικοφανής προσφυγή της αναιρεσείουσας εταιρείας κατά της 20770/29.3.2018 πράξεως του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών, με την οποία είχε απορριφθεί αίτηση αυτής περί καταβολής τόκων επί καταβληθέντος φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2014.

3. Επειδή, η υπό κρίση αίτηση διέπεται, ως εκ του χρόνου ασκήσεώς της (10.7.2020), από τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 58 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), ως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α' 213), η δε διάταξη της παρ. 3 όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 22 του ν. 4446/2016 (Α' 240).

4. Επειδή, ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ. ν. 4174/2013, Α' 170), οι διατάξεις του οποίου ισχύουν

για τα δημόσια έσοδα που αφορούν, μεταξύ άλλων, τον φόρο εισοδήματος (άρθρο 2 παρ. 1 περ. α), ορίζει στο άρθρο 53, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 παρ. 2 του ν. 4223/2013 (Α' 287) και το άρθρο 7 παρ. 12 του ν. 4224/2013 (Α' 288) τα εξής: «1. [...] 2. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή) καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογούμενου. Για τους σκοπούς του προηγούμενου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά το χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού. 3. Τόκοι επί των τόκων δεν υπολογίζονται και δεν οφείλονται. 4. Ο Υπουργός Οικονομικών με απόφαση του, ορίζει τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, καθώς και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου». Εξ άλλου, στο άρθρο 67 του Κ.Φ.Δ., το οποίο αναριθμήθηκε σε άρθρο 73 με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015 (Α' 129) ορίζεται ότι: «Ο παρών Κώδικας τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014 εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις κατ' ιδίαν διατάξεις», ενώ, σύμφωνα με την παράγραφο 16 του άρθρου 66, το οποίο, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 50 του ν. 4223/2013, αναριθμήθηκε σε άρθρο 72 με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015, «Το άρθρο 53 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας εφαρμόζεται για αιτήσεις επιστροφής που υποβάλλονται από την 1.1.2014 και εφεξής». Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση, μεταξύ άλλων, του άρθρου 53 του Κ.Φ.Δ, εκδόθηκε η ΠΟΛ 1287/30.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών (Β' 3366), με την οποία καθορίστηκε η διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, στο άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως, όπως τροποποιήθηκε με την ΠΟΛ 1183/28.7.2014 όμοια (Β' 2049) και ισχύει κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, ορίζονται τα εξής: «Η επιστροφή φόρου εισοδήματος που προκύπτει από την αρχική ή τροποποιητική δήλωση φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου, επιστρέφεται από το Δημόσιο, με την κάτωθι διαδικασία: 1. Η υλοποίηση της επιστροφής ενεργείται με κριτήριο το χρόνο υποβολής της δήλωσης φόρου εισοδήματος. 2. [...] 8. Οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ. υποχρεούνται: α) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που έχουν υποβληθεί μέχρι 31/12/2013: α1) να πραγματοποιήσουν την επιστροφή συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/ συμψηφισμού για όσες υποθέσεις δεν απαιτείται έλεγχος, εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αρχείου και στη συνέχεια να ενημερώσουν τη Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, απολογιστικά. α2) Να διενεργήσουν μερικό έλεγχο (εφόσον απαιτείται) και να ολοκληρώσουν τη διαδικασία επιστροφής ή συμψηφισμού εντός εξήντα (60) ημερών συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/ συμψηφισμού από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου. α3) Στην περίπτωση που από τον ανωτέρω έλεγχο κριθεί απαραίτητο να διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, αυτός ολοκληρώνεται, εκταμιεύεται/ συμψηφίζεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου. β) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από 01/01/2014 και εφεξής, να καταβάλουν στους δικαιούχους εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία υποβολής έγγραφου αιτήματος, το ποσό που απομένει προς επιστροφή μετά τη διενέργεια τυχόν συμψηφισμών με βεβαιωμένες οφειλές αυτών προς τη Φορολογική Διοίκηση. Στο αίτημα αναγράφεται ο αριθμός IBAN τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου και περιλαμβάνεται η τυχόν έγγραφη δήλωση συμψηφισμού του επιστρεπτέου ποσού με μελλοντικές οφειλές. Η αίτηση αυτή συνοδεύεται με εκτύπωση από την εφαρμογή του TAXISNET του αντίστοιχου εντύπου δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το οποίο προκύπτει η επιστροφή, θα υποβάλλεται χειρόγραφα στο Γραφείο Πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. στην οποία έχει υποβληθεί η δήλωση, όπου θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ρητά ως αίτηση επιστροφής φόρου εισοδήματος. Στην περίπτωση που δεν έχει αναγραφεί IBAN λογαριασμού επί της αίτησης επιστροφής είτε απαιτείται για την εξόφληση η προσκόμιση δικαιολογητικών ή η υλοποίηση περαιτέρω ενεργειών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, αποστέλλεται μετά την εκκαθάριση του σχετικού ΑΦΕΚ, άμεσα και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ειδοποίηση στο δικαιούχο. Διαφορετικά, το επιστρεπτέο ποσό μεταφέρεται στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου αμέσως. Επισημαίνεται, ότι σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος με πιστωτικό υπόλοιπο, η διενέργεια ή μη ελέγχου για την επιστροφή του φόρου θα κρίνεται κατά περίπτωση από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.».

5. Επειδή, κατά την έννοια της προπαρατεθείσης διατάξεως του άρθρου 53 παρ. 2 του Κ.Φ.Δ., όπως ισχύει κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, η υποβολή αιτήσεως για επιστροφή φόρου αχρεωστήτως καταβληθέντος δεν αποτελεί αναγκαίο προαπαιτούμενο της καταβολής τόκων επί του ποσού αυτού, σε περίπτωση κατά την οποία ο φορολογούμενος είχε διαλάβει στη φορολογική του δήλωση, συμπληρώνοντας το οικείο χωρίο αυτής, ποσό φόρου προς επιστροφή, και ακολούθως η φορολογική Αρχή προέβη οίκοθεν,

κατά τη διάταξη του άρθρου 47 παρ. 1 του Κ.Φ.Δ., σε συμψηφισμό ολοκλήρου του επιστρεπτέου ποσού με τρέχουσες οφειλές του φορολογουμένου. Και τούτο διότι, στην περίπτωση αυτή, ουδέν ποσό υπολείπεται προς επιστροφή, το οποίο ο φορολογούμενος θα ηδύνατο να ζητήσει με ειδική προς τούτο αίτησή του προς τη φορολογική Αρχή.

6. Επειδή, από την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα εταιρεία είχε υποβάλει στην Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών ηλεκτρονικά την υπ' αριθμ. 10499/7.8.2015 δήλωση φορολογίας εισοδήματος για την χρήση από 1.1.2014 έως 31.12.2014, από την οποία είχε προκύψει πιστωτικό ποσό για επιστροφή, ύψους 9.784.340,86 ευρώ. Η φορολογική Αρχή, μετά την 437/29.12.2015 εντολή μερικού ελέγχου του Προϊσταμένου του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.), η οποία κοινοποιήθηκε στην αναιρεσείουσα στις 25.4.2016, διενήργησε έλεγχο για την επιστροφή του ανωτέρω πιστωτικού υπολοίπου, σύμφωνα δε με την από 14.9.2017 έκθεση ελέγχου, το πιστωτικό ποσό για επιστροφή από την εκκαθάριση της ως άνω δηλώσεως φορολογίας εισοδήματος, ανερχόταν σε 9.441.527,64 ευρώ, ο Έλεγχος δεν έκανε δεκτό ποσό 91.031,87 ευρώ, το οποίο βεβαιώθηκε σε βάρος της αναιρεσείουσας, ενώ, στις 10.3.2017, κοινοποίησε σε αυτήν το 354/12.12.2017 σημείωμα διαπιστώσεων του άρθρου 28 του ν. 4174/2013, καθώς και την οικεία προσωρινή πράξη διορθωτικού προσδιορισμού. Μετά την έκδοση της υπ' αριθμ 1750/2017 οριστικής πράξεως διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος, χρήσεως 2014, με την οποία είχε γίνει δεκτή η επιστροφή του ποσού των 9.441.527,64 ευρώ, καταβλήθηκε στην αναιρεσείουσα στις 28.9.2017 το τελικό ποσό προς επιστροφή με συμψηφισμό, ο οποίος έγινε με τρέχουσες οφειλές της. Ακολούθως, με την 73956/28.12.2017 αίτησή της προς τη Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών η αναιρεσείουσα ζήτησε την καταβολή τόκων επί του ποσού των 9.441.527,64 ευρώ για το χρονικό διάστημα από 8.11.2015 (ήτοι 90 ημέρες μετά την υποβολή της από 7.8.2015 δήλωσης φορολογίας εισοδήματος) έως τις 28.9.2017, οπότε και της επιστράφηκε το ποσό αυτό. Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών απέρριψε το αίτημα με την 20770/29.3.2018 αρνητική απάντηση, με την αιτιολογία ότι η αναιρεσείουσα δεν είχε υποβάλει έγγραφο αίτημα για την επιστροφή του φόρου. Κατά της αρνητικής αυτής απαντήσεως η αναιρεσείουσα εταιρεία άσκησε την 23584/18.4.2018 ενδικοφανή προσφυγή, η οποία απορρίφθηκε με την 4000/11.9.2018 απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με την ίδια, ως άνω αιτιολογία. Κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως η ήδη αναιρεσείουσα εταιρεία άσκησε, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, την από 11.10.2018 προσφυγή, η οποία απορρίφθηκε με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση. Συγκεκριμένα, το δικάσαν Δικαστήριο έκρινε ότι νομίμως είχε απορριφθεί η ένδικη αίτηση καταβολής τόκων επί του ποσού του αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου, εφόσον η ήδη αναιρεσείουσα εταιρεία δεν είχε προηγουμένως υποβάλει, ως ρητώς επιτάσσεται στο άρθρο 53 παρ. 2 Κ.Φ.Δ., αίτηση για να της επιστραφεί ο αχρεωστήτως καταβληθείς φόρος.

7. Επειδή, όπως βεβαιώνεται στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, το «τελικό ποσό προς επιστροφή», ήτοι εκείνο το οποίο είχε δεχθεί ως επιστρεπτέο η φορολογική Αρχή μετά τη διενέργεια ελέγχου, συμψηφίσθηκε με «τρέχουσες οφειλές» της αναιρεσείουσας εταιρείας. Εκ τούτου, παρέπεται ότι, μετά τον γενόμενο συμψηφισμό, ουδέν ποσό είχε απομείνει προς επιστροφή, το οποίο η αναιρεσείουσα εταιρεία θα ηδύνατο να ζητήσει με ειδική προς τούτο αίτηση. Τούτου δοθέντος, λαμβανομένης δε υπ' όψιν της ανωτέρω εκτεθείσας έννοιας της διατάξεως του άρθρου 53 παρ. 3 Κ.Φ.Δ., ως προς την οποία η αναιρεσείουσα εταιρεία βασίμως προβάλλει κατ' άρθρον 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, ως ισχύει, ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η προεκτεθείσα κρίση του δικάσαντος Διοικητικού Εφετείου δεν είναι νόμιμη, και για τον λόγο αυτόν, βασίμως προβαλλόμενο, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και η προσβαλλόμενη απόφαση να αναιρεθεί. Δεδομένου δε ότι η υπόθεση δεν χρήζει διευκρινίσεως κατά το πραγματικό, το Δικαστήριο τη διακρατεί, εκδικάζει την προσφυγή κατ' εφαρμογή του άρθρου 57 παρ. 2 του π.δ. 18/1989 και την κρίνει βάσιμη, κατ' αποδοχή του λόγου για τον οποίο έκρινε βάσιμο τον ανωτέρω λόγο αναίρεσεως. Περαιτέρω, μετά την αποδοχή της προσφυγής, το Δικαστήριο ακυρώνει την 4000/11.9.2018 πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Α.Α.Δ.Ε., με την οποία είχε απορριφθεί η 23584/18.4.2018 ενδικοφανής προσφυγή της αναιρεσείουσας εταιρείας κατά της 20770/29.3.2018 πράξεως του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών, και αναπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια φορολογική Αρχή προκειμένου να επιστρέψει στην αναιρεσείουσα εταιρεία τον καταβληθέντα τόκο, αφού προηγηθεί ο κατά νόμον υπολογισμός του.

8. Επειδή, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι το Δημόσιο πρέπει να απαλλαγεί από τη δικαστική δαπάνη για την επί της προσφυγής δίκη, σύμφωνα με το άρθρο 275 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).

Δ ι α τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί την 1196/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Διακρατεί την υπόθεση, εκδικάζει την προσφυγή και δέχεται αυτήν κατά το σκεπτικό.

Ακυρώνει την 4000/11.9.2018 πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Α.Α.Δ.Ε., με την οποία απορρίφθηκε η 23584/18.4.2018 ενδικοφανής προσφυγή της αναιρεσεύουσας εταιρείας κατά της 20770/29.3.2018 πράξεως του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. Αθηνών.

Αναπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια φορολογική Αρχή για να επιστρέψει στην αναιρεσεύουσα τον καταβλητέο τόκο, αφού προηγηθεί ο κατά νόμον υπολογισμός του.

Διατάσσει την απόδοση στην αναιρεσεύουσα εταιρεία των καταβληθέντων για την άσκηση της αιτήσεως αναιρέσεως και της προσφυγής παραβόλων.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη της αναιρεσεύουσας εταιρείας, για την κατ' αναίρεση δίκη, η οποία ανέρχεται στο ποσό των εννιακοσίων είκοσι (920) ευρώ, και απαλλάσσει αυτό, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, από τη δικαστική δαπάνη της αναιρεσεύουσας για την επί της προσφυγής δίκη.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 17 Οκτωβρίου 2025 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 29ης Ιανουαρίου 2025.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος Η Γραμματέας

Δημήτριος Εμμανουηλίδης Ευθυμία Ψωίνου

./.